

≫ חחף <סל טל םגגצג
     עסלל םג...
 <סל >חחף >פסלגטלג
     >פסלגטלג <גפלג...
     ≫ חחף <סל
     גלטפגכגלג <גפטג...

≫ פססגגג <ג גלג <גגג>

Berthoo Lammers

De smaak van Korenwijn

2017

UITGAVE WWW.DESMAAKVANKORENWIJN.NL

<i>Druk</i>	Eerste druk	2016
	Tweede Druk	2017
<i>Omslagontwerp</i>	Berthoo Lammers	
<i>Illustratie omslag</i>	Jachtkansel in Natuurgebied Schorfheide-Chorin (<i>Oost Duitsland</i>)	
<i>Redactie</i>	Herman Fousert	
<i>Eindredactie</i>	Mathilde Logtmeijer	
ISBN-I	978-90-825388-0-9	
ISBN-II	9789402158151	
NUR	400 - Non-fictie vrije tijd/algemeen	

Gepubliceerd in eigen beheer
 © 2017 Berthoo Lammers
 Drukkerij Ipskamp Printing Enschede

Elke overeenkomst met bestaande personen, gebeurtenissen, plaatsen of entiteiten berust op louter toeval. Alle personages, gebeurtenissen, plaatsen en entiteiten zijn fictief en verhouden zich op geen enkele manier tot een werkelijkheid van bestaande personen, gebeurtenissen, plaatsen of entiteiten.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt en/of verveelvoudigd door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de schrijver.

De smaak van Korenwijn

Gebaseerd op een idee
van
Herman Fousert

Op een dag benadert mijn goede vriend en leermeester in het beoefenen van de jacht -Herman Fousert- mij voor een bijzondere opdracht. Het schrijven van een boek over onze gezamenlijke ervaringen in en rond een jachtveld in Oost-Duitsland.

Uit de bijna onuitputtelijke bron van ons beider ideeën, maar in het bijzonder de syllabus van Herman, is een verhaallijn geëxtraheerd die ik met veel enthousiasme als fundament heb gebruikt voor het beschrijven van onze gemeenschappelijke ervaringen. Het resultaat is een thriller waarbij bedrog, vernedering en egoïsme elkaar kruisen in het jachtveld.

Onder dankzegging voor zijn bijzondere inspanningen, analyses en correcties teken ik,

Met de U bek. . . gev. . . van H. . . en T. . ., Uw U heilw. . . medebr. . . in de Koninklijke Kunst.

Berthoo Lammers

...Ik hoop hiermee aan Uw opdracht te hebben voldaan...

Kaart met de omgeving van Prenzlau met het jachtgebied.

Het bos "Klein Schorfheide" net boven het dorpje Rittgarten (gestippeld driehoekig gebied, rechts gelegen van Augustfelde).

Woord vooraf

Jagen en verzamelen waren de oudste activiteiten van de mensheid in wording. Verzamelen doen we nog altijd maar nu in de beslotenheid van de supermarkt. Veel emotie ontstaat daarbij niet. In onze wereld zijn de winkelschappen meestal goed gevuld en de enige ergernis die kan ontstaan is als iemand wil voordringen bij de kassa. Jagen daarentegen doen nog maar weinigen. Dat gebeurt veelal, net als in de oudheid, in groepsverband. Met een aantal jagers kun je nu eenmaal meer dan alleen. Hier liggen de gevoeligheden voor het opscheppen. Een verkeerd figuur in de groep kan de sfeer grondig verzieken. Het gaat hier altijd rechtstreeks om de buit in welke vorm dan ook. De aard van het beestje komt het sterkst naar boven in de rechtstreekse confrontatie van lieden die samen opereren maar in wezen elkaars concurrenten zijn. Dit boek bevat een verhaal over zo'n situatie en geeft alle spanningen weer die daarbij kunnen ontstaan tot aan moord toe.

Proloog

2 maart 2012

Een eerste kennismaking

Het is een wat grauwe dag op het landgoed Arendsee. Juist als er op de Duitse radio een bericht wordt uitgezonden dat op de luchthaven in Frankfurt am Main een 21-jarige Kosovaar, genaamd Arid Uka, twee Amerikaanse soldaten van de United States Air Force heeft doodgeschoten en twee zwaar verwondde, galmt het elektronische geluid van het detectiesysteem van het landhuis in de hal. De graaf staat op en loopt naar de deur. Door het zijraampje bij de deur ziet hij een donkergroene Range Rover uit het jaar 2002 op de parkeerruimte voor zijn landhuis staan. Een sloom aandoende man, buitengewoon groot en corpulent stapt uit. Naast hem een even zo forse vrouw die met een typische wijdbeens grote pas naar hem toe loopt. Niet erg elegant denkt de graaf nog een moment.

Ze lopen langzaam naar de voordeur van het landhuis. Na de laatste trede bestegen te hebben staan ze op een klein bordes van ongeveer drie bij twee meter voor een zware gerestaureerde eiken deur. De man belt aan.

De graaf doet open.

‘Goedemorgen, u bent de graaf von Falkenhagen zu Feldberg?’ vraagt de vrouw met een sterk enigszins nasaal zangerig accent.

‘Zeker, wees welkom’, antwoordde de graaf vriendelijk.

‘Ik had u al verwacht. Uw bezoek was ruim van te voren aangekondigd.’

‘Violetta de Wit, hoe maakt u het?’ zegt ze terwijl zij de graaf de hand schudt.

‘Goed, dank u. Aangenaam kennis met u te maken’, antwoordt de graaf. Aansluitend schudt hij haar man de hand.

‘Jacques In ‘t Gooi.’

'Welkom, komt u verder. U heeft een mooie voornaam mevrouw De Wit', zegt de graaf enigszins vleierend.

'De Italiaanse componist Giuseppe Verdi heeft in de negentiende eeuw een opera geschreven waarin de hoofdpersoon ook 'Violetta' heet. ...La Traviata.....'

Even staat de graaf stil in de hal, draait zich om en zegt nogmaals tegen Violetta: 'La Traviata..., de Opera...', terwijl hij bij het uitspreken uitnodigend zijn beide armen spreidt.

Hij glimlacht. 'Dat betekent "de verdoolde".'

'Violetta is een vrouw wier hunkering naar liefde onbeantwoord bleef. Ik kon het even niet laten deze kennis met u te delen.'

'Ach, ziet u het als een vrolijke anekdote.'

Violetta kijkt met een lach de graaf aan terwijl Jacques in het geheel niet reageert. Niet alleen uit bescheidenheid, maar ze hebben beiden geen enkele kennis van opera's. Ze lopen verder door de lange gang. Het eerste wat de bezoekers opvalt die ochtend is het gebouw waar de graaf woont. Bij iemand met een adellijke titel hadden ze een kasteelachtig gebouw verwacht. Dit ziet er veel meer uit als een herenboerderij. De graaf toont zich gastvrij en ze lopen de ruime hal door richting de werkkamer. Niettegenstaande het wat barse uiterlijk ziet het er van binnen gezellig en comfortabel uit. Aan de rechterkant in de hal staat een gigantische boekenkast met vele in leer gebonden boeken. Aan de linkerkant houdt Jacques even stil als zijn oog valt op een grote schilderijlijst met een document erin. Het document is omlijst met een zwarte passe-partout. Op het document is rechtsonder een fors rood lakzegel aangebracht waarop een wat vreemde tekst staat afgedrukt:

*'Freimaurer-Meister, Graf Johann Christoph von Falkenhagen zu
Feldberg.'*

Johannisloge 'Zum schwarzen Adler' Berlin.

Het zegel van een Vrijmetselaarsloge te Berlijn!

Het zegel valt deels over de zwarte passe-partout heen hetgeen niet alleen een buitengewoon effect geeft maar daardoor bovenal een opvallende uitstraling krijgt.

Bij Jacques, die midden jaren negentig in een Nederlandse vrijmetselaarsloge was ingewijd, ging een schok door het lichaam. Is hij nu op bezoek bij een graaf in Duitsland van wie ze het landgoed willen pachten die ook nog eens een broeder Vrijmetselaar is?

Het zal toch niet waar zijn....?!

Hij besluit over zijn lidmaatschap van de Loge in Holland te zwijgen. Loges over de hele wereld onderhouden namelijk contact met elkaar en dat is nu net datgene waar Jacques geen behoefte aan heeft. Zijn geschiedenis met de Loge kende geen gelukkig einde voor hem. Beiden krijgen de indruk dat de graaf alleen thuis is.

Aangekomen in de werkkamer van de graaf zien ze vele bijzondere jachttrofeeën hangen van moeflons, reeën, dam- en edelherten. Prachtig geprepareerde exemplaren die het verwachtingspatroon bij In 't Gooi over de juistheid van de keuze om het landgoed "Klein Schorfheide" te willen pachten alleen maar doen toenemen.

'Gaat u zitten. Hoe is uw reis vanuit Nederland verlopen?'

'Buitengewoon goed, dank u. Het was zeer comfortabel', zegt mevrouw De Wit.

'Kan ik u beiden iets te drinken aanbieden?' vraagt de graaf hoffelijk.

'Wilt u thee, koffie of iets anders nuttigen?'

'Als u het niet bezwaarlijk vindt dan zou ik graag een kopje thee willen', zegt Violetta.

'Ik sluit mij daar graag bij aan', antwoordt Jacques.

Nadat de nodige beleefdheden zijn uitgewisseld en de thee is ingeschonken probeert de graaf achter de werkelijke reden te komen van hun interesse in zijn landgoed.

'Mag ik u vragen, vanwaar uw belangstelling om mijn landgoed te willen pachten en daarbij de wens om u hier definitief te vestigen?'

Een korte blik tussen Jacques en Violetta doet Jacques besluiten deze vraag te beantwoorden.

'Ach, ziet u meneer de graaf, ik nader de pensioengerechtigde

leeftijd en wil graag weer in Duitsland wonen om mijn tijd te besteden aan mijn grootste liefhebberij, de jacht.'

'En u dan mevrouw De Wit?' vraagt de landheer.

Ze vertelt dat ze wat jonger is dan Jacques en voorlopig in Nederland moet blijven wonen om haar werkzaamheden te kunnen continueren maar dat zij zeker eens in de veertien dagen een lang weekend bij haar echtgenoot wil zijn. En vanzelfsprekend ook gedurende de vakantieperiodes.

'Ik heb in Nederland een drukke baan en wil die graag afwisselen met rustige momenten in de natuur. Mijn man begeleidt mijn adviesbureau in de vorm van een adviseurschap en dat kan uiteraard vanuit elke locatie worden gedaan. Zeker met de huidige communicatiemogelijkheden', zegt ze glimlachend.

'Dat vind ik eerlijk gezegd een wat te bescheiden argument, zegt de graaf. Kunt u misschien iets duidelijker zijn?'

'Zeker, ik ben op zoek naar rust, ruimte en natuur en natuurlijk naar een mogelijkheid om de jacht op grofwild te beoefenen. Ook ik hou van de jacht. Omdat mijn man deze omgeving goed kent en met enige regelmaat in de Uckermark jaagt en gejaagd heeft vinden we deze omgeving het meest passen bij onze wensen. Zelf heb ik al enige jaren een jachtakte en ben ik goed bekend met grofwildbeheer.'

'Interessant', zegt de graaf enigszins terughoudend.

'U moet zich realiseren dat wildbeheer in mijn gebied een behoorlijke kennis vergt. Afschot bepalen is geen sinecure en vraagt veel inzicht in de leeftijd en samenstelling van diverse roedels damherten en sprongen reeën die hier leven. Nu omvat het jachtgebied met daarin het jachthuis dat ik te huur heb ongeveer 450 hectare. Heeft u enig idee hoeveel wild er in zo'n gebied voor afschot in aanmerking zou moeten komen?'

Natuurlijk stelt de graaf deze vraag om te vernemen in hoeverre zij in staat is een goede inschatting te maken van het te realiseren afschot.

Violetta kijkt haar man vragend aan die haar vervolgens in het ongewisse laat. Het antwoord moet goed zijn denkt ze anders maak ik een volstrekt ondeskundige indruk. In plaats van dat Jacques het gesprek overneemt en haar behoedt voor een

vergissing zegt hij op enigszins cynische toon richting zijn vrouw: 'Jij hebt de jachtcursus gedaan schat, jij moet het weten!'

Violetta kijkt haar man met een vernietigende blik aan nu ze totaal geen ondersteuning krijgt. Enigszins lacherig zegt ze tegen de graaf: 'Kijk, dat is nu de adviseur die met me meedenkt maar gelukkig ook de belangrijke beslissingen weer aan mij over laat.' 'Ach, misschien is dat in sommige gevallen ook wel het beste', zegt de graaf.

De graaf kan ook wel weer waardering opbrengen voor de wijze waarop zij zich uit deze situatie tracht te redden en vraagt wederom, maar nu op quasi amicale toon:

'Dus hoe groot schat u bijvoorbeeld het reeënafschot in, mevrouw De Wit? Aan welke aantallen denkt u dan?'

'Tja, dat is lastig te zeggen. Daarvoor zijn een aantal belangrijke factoren van belang. Bijvoorbeeld de hoeveelheid mast¹ dit jaar, de schade aan de jonge aanplant, de overige wildschade. Ik zou zeggen rond de honderd reeën?'

'Mevrouw De Wit, u moet dit natuurlijk niet zien als een overhoring. Ik begrijp uit uw antwoord dat u nog niet zoveel kennis heeft opgedaan in de praktijk. Dat is ook begrijpelijk en vooralsnog ook geen probleem. Ik zie dat u enthousiast bent en veel wilt bijleren. En dat kan gelukkig ook. Ik ben namelijk altijd bereid te investeren in mensen. Mijn jachtopziener de heer Neuman kan u daarin uitmuntend begeleiden.'

Bij het horen van deze naam gaat er een schok door het lichaam van Jacques. Hij wordt bleek en weet ternauwernood zijn schrik te verbergen. Het is alsof hij een echo uit het verleden hoort. De Duitse vrouw waarmee hij was getrouwd had dezelfde naam. Hij weet dat niemand daarvan op de hoogte is. Zelfs zijn huidige echtgenote weet niet dat hij van zijn ex nog maandelijks alimentatie ontvangt. Met de gedachte dat het wel toeval zal zijn stelt hij zichzelf enigszins gerust.

'Gaat het schat? Je bent ineens zo afwezig', zegt Violetta.

'Eh...ja, ik moet alleen even bijkomen van de lange reis.'

Terwijl hij dat zegt glimlacht Jacques wat naar de graaf.

---

¹ Mast is de benaming voor de vruchten van kastanjebomen, beuken en eiken.

Gedurende die middag voert voornamelijk Violetta het woord. De graaf constateert aan het einde van het gesprek dat ze totaal niet zakelijk is en ongelooflijk naïef. Als hij een keuze zou moeten maken voor een meerjarige verhuur van het jachthuis en de pacht van het bos dan heeft hij daar zekere twijfels bij.

‘Meneer In ‘t Gooi, u zei daarstraks dat u graag weer in Duitsland wilde wonen. Mag ik u vragen waar u voorheen in deze omgeving gewoond heeft?’

‘Natuurlijk, dat was in Eberswald’, antwoordt Jacques.

‘Dus u bent vertrouwd met deze omgeving?’ vraagt de graaf.

‘Ja, min of meer. Ik ken het gebied goed.’

Jacques voelt zich niet prettig nu het gesprek uitloopt op een soort kruisverhoor.

‘Op welke wijze wilt u, of beter gezegd, denkt u mijn landgoed te onderhouden?’

Jacques, die eigenlijk met deze vraag het werk al op zich af ziet komen, begint zich ongemakkelijk te voelen en ziet de bui al hangen. Hij is hier tenslotte niet naar toe gekomen voor zware kluswerkzaamheden maar om het juist wat rustiger aan te doen.

‘Wat bedoelt u precies met onderhouden?’

‘Welnu, u dient zich ervan bewust te zijn dat het bewonen van een jachthuis op een landgoed ook behoorlijke verplichtingen met zich mee brengt. Weliswaar hoeft u natuurlijk niet de bomen te kappen en het groot onderhoud in het bos te doen, daar hebben we de houtvester voor, maar u bent wel verantwoordelijk voor het onderhoud van de hoogzitten en de veiligheid ervan. Ook moet u na een storm de paden in het bos vrijhouden van takken en omgevallen bomen indien dat noodzakelijk is.’

Jacques ziet tot zijn ergernis dat Violetta zich totaal niet stoort aan de taken die worden opgenoemd.

‘Ik zou u ook aanraden het gebied straks goed in kaart te brengen. Uiteraard ben ik in het bezit van een redelijke kaart met daarop gemarkeerd de plaatsen met de bestaande hoogzitten. Ik wil u verzoeken om - wanneer u de nieuwe bewoners wenst te worden van het landgoed - deze te actualiseren. Er staan in totaal 38 kansels, aanzitladders en drukjachtbokken dus dat vraagt elk jaar wel enige aandacht.’

Violetta die voelt dat ze hier een positief punt kan scoren, vult de opmerking van de graaf aan.

'Natuurlijk, mijn man kan prima deze karweitjes doen. Hij is, onder voorbehoud van uw goedkeuring, voornemens het jachthuis continue te bewonen. Ik kan dan in de weekenden dat ik hier ben controle op zijn werkzaamheden uitvoeren', zegt ze opgewekt en lacherig.

Jacques kijkt met een vernederende blik naar zijn vrouw.

'Ik denk niet dat jij veel verstand hebt van hoogzitten schatje', klinkt het denigrerend.

Von Falkenhagen hoort deze echtelijke conversatie aan en trekt voor zichzelf de conclusie dat, als hij het al zou verhuuren voor acht jaren, dit gezien haar jachtpassie geen probleem zou zijn. Of hun relatie zo lang stand houdt ziet hij als een gereede factor van twijfel om deze mensen toe te laten.

'Dat u de controle uitvoert lijkt mij een goed idee', zegt de graaf enigszins glimlachend richting Jacques. Jacques daarentegen ziet met een koele blik de opmerking van de graaf als een tegenaanval.

De graaf vervolgt zijn betoog.

'Het is volstrekt helder dat u geen bosarbeid hoeft te verrichten maar nogmaals, als er bomen over het pad liggen die zijn omgewaaid na een storm, dan dient u direct in actie te komen.'

Jacques hoort met een stoïcijnse blik het verhaal van de graaf aan. Uiteraard moet u sowieso een ronde in het bos doen nadat er een storm heeft gewoed en aan mij, of aan de jachtopziener, uw bevindingen doorgeven. Ik kan dan als dat wenselijk is daarop reageren.'

Violetta knikt instemmend.

'Dan is er nog een belangrijk punt', vervolgt de graaf.

'Ik heb namelijk de plicht om recht van overpad te verlenen aan mensen die aan de andere zijde van het bos wonen. Zij mogen dus gebruik maken van het hoofdpad door het bos. Mensen gaan ook fietsen, wandelen of in het weekend met de auto door het bos. Aangezien u er elke dag bent, verwacht ik ook mede daarom van u beiden dat u uw ronde in het bos met enige frequentie doet en werkzaamheden verricht daar waar nodig.'

Jacques en Violetta luisteren aandachtig naar de voorwaarden die de graaf opnoemt.

‘Natuurlijk zal mijn jachtopziener ook met enige regelmaat in het bos zijn, maar er is een afspraak dat hij zich altijd vooraf bij u zal melden zodat u weet wie er in het bos is. We moeten geen risico lopen als bijvoorbeeld een van uw gasten daar op dat moment ook jaagt. Met mijn jachtopziener bepaalt u dus ook het afschot van alle wildsoorten. U brengt bij de totstandkoming en het bepalen van de afschotlijsten daarbij uiteraard uw eigen kennis in, maar ik wil gezegd hebben dat de jachtopziener hierin het laatste woord heeft. Overlegt u dus met hem en u zult het zeker eens worden.’

Violetta knikt bevestigend.

‘Lijkt mij ook geen enkel probleem. Ik ben er zelfs blij mee dat een deskundig persoon ons terzijde kan staan. En uiteraard kunnen we dan ook de kennis delen. Niet waar Jacques? Het is buitengewoon prettig als we goed worden bijgestaan...toch?’

‘Natuurlijk’, antwoordt Jacques.

Jacques laat niet blijken dat hij liever geen pottenkijkers wil. Hij verafschuwt bemoeials. Lastposten zijn het. Jacques wil in de anonimiteit zijn plannen blijven uitvoeren! Dat heeft zijn hoogste prioriteit en daarbij is niemand welkom.

‘Hij is een buitengewoon deskundig persoon maar bovenal een zeer aimabel mens’, zegt de graaf.

‘Ik ben verheugd dat u de bereidheid tot samenwerking toont, mevrouw De Wit.’

‘We staan voor elke vorm van samenwerking open’, zegt Violetta.

‘Dan komen we nu op een formeler onderwerp en dat betreft de kosten van de bewoning en de pacht van het jachtgebied.’

Violetta en Jacques kijken elkander aan. Ze beseffen dat als er geen bezwaren zijn zij straks op een unieke prachtige plek komen te wonen in het natuurgebied “Klein Schorfheide”.

‘Zeker’, zegt Violetta. ‘We horen graag wat de definitieve kosten worden.’

‘Zoals ik telefonisch al eerder aan u meedeelde bedraagt de pachtprijs van het bos zevenhonderd euro per maand. Maar natuurlijk zijn er ook enige beperkingen. U mag niet meer dan

twee drukjachten per jaar houden waarbij er niet meer dan twintig jagers per drukjacht in het bos mogen aanzitten. De details zal mijn jachtopziener met u bespreken.'

Violetta en Jacques horen zwijgend de voorwaarden aan die de graaf stelt. De graaf kijkt zijn gasten even aan en merkt dat er geen bezwarende reactie komt.

'Goed, nu we ten aanzien van het bos enige zaken doorgesproken hebben kom ik op het jachthuis. Daarbij zijn er een paar kanttekeningen. U betaalt de huur maandelijks vooruit met een eenmalige borg van zevenhonderdvijftig euro. Als wij vanmiddag, na de bezichtiging van het jachthuis en het bos het eens kunnen worden, kunt u aansluitend de door mijn juriste opgemaakte contracten ondertekenen. U krijgt dan van mij nog een kopie voordat u weer naar Nederland vertrekt. Ten aanzien van de borgstelling verzoek ik u die voor uw vertrek naar Nederland te voldoen. Zeker gezien het feit dat u het huis op korte termijn wilt betrekken. Gaat dat eventueel lukken meneer In 't Gooi?'

Jacques, volledig afhankelijk van de financiën van Violetta, kijkt haar aan.

'Wat denk je schat, is dat een probleem?'

'Natuurlijk niet', klinkt het antwoord.

De graaf loopt naar het dressoir in de serre en schenkt hen nog iets in alvorens hij verder gaat met zijn betoog.

'Dan is er nog een aspect en dat betreft het jachthuis. Ik kan niet toestaan dat u onderverhuurt.

'Maar dat waren we ook niet van plan meneer de graaf', zegt Violetta.

'Uiteraard kunt u familie, kennissen, vrienden en jagers laten overnachten maar die mogen niet langer dan drie weken aaneengesloten verblijven. De kosten van energie en water zijn voor uw rekening. De huurprijs is dus de kale huurprijs. Alles moet in de staat blijven zoals het op dit moment is. Inpandig mag u voor eigen rekening verbeteringen aanbrengen, maar u mag geen muren slopen of wanden verplaatsen die de authenticiteit aantasten. De schuren achter het huis vragen ook onderhoud. Daarvoor bent u mede verantwoordelijk. Voor de materialen

kunt u zich tot mij wenden. Ik beoordeel dan de noodzaak van het onderhoud en u kunt dat aansluitend uitvoeren. Al hetgeen u wenst te wijzigen graag vooraf in overleg. Dat zijn zo even de belangrijkste kanttekeningen. Tenslotte nog even dit. De boomgaard is oud maar levert goede vruchten mits u de fruitbomen met regelmaat snoeit.'

Violetta onderbreekt de graaf: 'Staat u het ook toe dat ik een moestuin aanleg in een gedeelte van de boomgaard?'

'Natuurlijk, mits u niet de hele boomgaard omspit.'

'Vanzelfsprekend niet.'

'Maar het zou mooi zijn als mijn man zoveel mogelijk zomer- en wintergroente kan oogsten om niet alleen de kosten enigszins te drukken maar bovenal is verse groente gezond, nietwaar schat?'

Jacques reageert niet op haar opmerking. Hij is namelijk geenszins van plan om bij de zomerdag te zweten in een moestuin.

De graaf, zakelijk altijd op zijn qui-vive, probeert zekerheden voor de toekomst te verkrijgen.

'Ik ga met u voor meerdere jaren een verbintenis aan. Het is dus van belang dat u mij garanties geeft. Kunt u daar iets over vertellen hoe u dat ziet?'

Violetta schetst op eenvoudige wijze een beeld dat ze redelijk vermogend zijn. Zij vertelt nogmaals dat ze een adviesbureau heeft en bedrijven adviseert die ten onder dreigen te gaan. Jacques houdt zich tijdens dit gesprek wederom op de vlakte. Nadat de graaf Jacques In 't Gooi en Violetta de Wit in een uur durend gesprek heeft angehooord, stelt de graaf voor het landgoed "Klein Schorfheide" te bezoeken nog voordat de schemer invalt. De graaf biedt zijn personenauto aan omdat hij niet over een degelijk uitgeruste vier persoons terreinauto beschikt.

'Als u echt ook het bos wilt bekijken dan zullen we uw auto moeten gebruiken.'

'Dat is geen enkel probleem', antwoordt Violetta. Ze staan op en verlaten het landhuis. Met beminnelijke charme nodigt Violetta de graaf uit achterin de Range Rover plaats te nemen. De graaf stapt in en gedrieën gaan ze op weg naar het landgoed. Een kleine

twintig minuten later arriveren ze op de oprijlaan van het jachthuis. Hier aangekomen valt haar mond open van verbazing. Aan de rechterkant staat een prachtig jachthuis dat op typische manier gebouwd is. Uit veldstenen opgetrokken muren gevat in bogen van rode bakstenen met vensters die gedeeltelijk uitgevoerd zijn in glas-in-lood. Daarnaast staat een statig wit herenhuis. Het jachthuis is qua stijl een kleinere kopie van de woning van de landheer. Het uiterlijk van het jachthuis toont solide.

‘Wilt u eerst de ronde door het bos doen en daarna het huis bezichtigen of wilt u eerst het jachthuis met de schuren bekijken?’ vraagt de graaf belangstellend.

‘Het is nogal vroeg schemerig, nu kunnen we misschien nog een redelijke indruk krijgen van het bos. Ik stel voor als u er geen bezwaar tegen heeft eerst het bos te bezichtigen’, zegt Violetta.

‘Akkoord, het is mij om het even.’

Tijdens de rit geeft de graaf continue aanwijzingen aan Jacques hoe hij moet rijden. Tussendoor vertelt de graaf aan Violetta over de bijzondere kenmerken van het bos en over de wildsoorten die er voor komen. De rit door het jachtveld nam zeker een uur in beslag en was indrukwekkend. Ze hebben veel reeën gezien en een roedel damherten die toevallig het bospad aan de noordzijde overstaken. Ook hebben ze enkele hoogzitten bekeken om een indruk te krijgen van de staat van onderhoud. Jacques communiceerde weinig met de graaf gedurende de rit. Hij ziet het vele werk, waaronder het restaureren van de hoogzitten, op zich afkomen en beschouwt dit hele gebeuren meer als een speeltje van zijn vrouw. Zij is buitengewoon enthousiast over de bijzondere eigenschappen van dit bos. Een schitterend geaccidenteerd terrein met hier en daar een waterloopje soms uitlopend in een grotere plas. Het geheel bebost met prachtige oude eiken en beukenbomen. De landheer vertelde dat er mondjesmaat van het hout werd geogst ten behoeve van meubelmakerijen en dat er dan stevast werd herplant. Het geheel maakt deel uit van een groot beschermd natuurgebied.

‘Sinds mijn goede vriend Neuman hier enkele jaren werkzaam is als jachtopziener staat het er met de flora en fauna een stuk beter

voor, zo vertelt de graaf. 'Hij is zeer enthousiast en heeft veel ervaring en kennis over dit gebied', glimlacht de graaf tegen Violetta.

'Een natuurgebied onderhouden vraagt uiteraard ook veel en gedegen kennis, niet alleen over de natuur zelf, maar zeker ook over de bijbehorende wet- en regelgeving. Alles wat je hier op "Klein Schorfheide" in of aan het bos uitvoert moet worden verantwoord. Daarom ben ik vreselijk trots op mijn jachtopziener, die mijn zaken hierin goed weet te behartigen', zegt de graaf.

Jacques, die achter het stuur van de landauto zit, voelt zich steeds ongemakkelijker als de graaf het bij herhaling over de jachtopziener heeft. Het zal toch niet dezelfde Neuman zijn?

Hij weet als geen ander dat er dan een vreselijk geheim kan uitkomen als hij iets over de jachtopziener zegt. Het leven van Jacques kent een geheim. Een groot geheim waarvan Violetta niet op de hoogte is. Er is na vandaag ook geen weg meer terug. Jacques weet dat de contracten getekend gaan worden en dat de confrontatie wacht...

Het is een kwestie van tijd....

Nu realiseert hij zich dat hij een vreselijke vergissing begaat. Als hij geweten had dat jachtopziener Neuman voor de graaf werkte had hij nooit, maar dan ook nooit voor dit bos gekozen!

Na de ronde door het bos stopt de auto voor het jachthuis. De graaf opent het roestige toegangshek bij de voortuin en gaat hen voor tot aan de hoofdingang van het jachthuis. Bij binnenkomst merkt hij dat er een muffe vochtige lucht hangt. Het jachthuis heeft een functionele indeling en het oogt vriendelijk. Het soort huis waar je ter plekke verliefd op kan worden.

'Het is nodig dat het zo spoedig mogelijk weer bewoond wordt, dan kan de open haard ook aan', zegt de graaf.

'Wat een prachtig huis zeg', zegt Violetta.

Ze pakt de hand van Jacques en kijkt hem aan.

'Vind je het niet geweldig om dit jachthuis te betrekken Jacques?' vraagt Violetta terwijl zij haar hand op zijn arm legt.

Jacques die zich liever wat afzijdig houdt kijkt stoïcijns voor zich uit en zwijgt.

'Het is toch wel groot genoeg Jacques?'

'Eh...natuurlijk, zeker.'

Maar Jacques kan de gedachte over de jachtopziener niet uit zijn hoofd zetten.

'Gaat het wel Jacques?' vraagt Violetta. 'Je bent zo afwezig?'

'Zeker liefje, ik ben alleen wat vermoeid van de lange reis', verontschuldigt hij zich.

De graaf loopt voorop tijdens de rondleiding door het jachthuis en laat met enthousiasme alle vertrekken zien. Het jachthuis is van alle gemakken voorzien. Water, stroom, sanitair, verwarming en een aantal mooie luxe benedenvertrekken. Kortom geheel in stijl en naar de wens van hun levensstandaard.

Na de bezichtiging keren ze terug naar het landgoed van de graaf waar het huurcontract, het pachtcontract en de afschotlijst worden doorgenomen. 'Kan ik u beiden na deze rit nog een kopje koffie aanbieden?' vraagt de graaf.

Beiden wijzen het aanbod van de graaf af.

'Welnu, dan komen we nu op een belangrijk moment.'

'Bent u bereid om de komende acht jaar het landgoed te bewonen met alle gemakken en ongemakken?' vraagt de graaf op onbevangen toon.

'We zouden het geweldig vinden om hier de komende jaren te verblijven en accepteren uw aanbod gaarne', antwoordt Violetta.

'Ik sluit mij volledig bij de mening van mijn vrouw aan en kijk uit naar de dag van de verhuizing. Iets waar je normaal gesproken niet op zit te wachten', zegt Jacques glimlachend.

'Goed, dan gaan we nu de gegevens invullen.'

'Ik moet u toch nog voor de formaliteit het volgende vragen. Zijn er zaken die ik, voordat we het contract gaan tekenen, dien te weten die de naleving van het contract nu of in de nabije toekomst in gevaar kunnen brengen?'

'In het geheel niet', zegt Violetta die als eerste onbevangen antwoordt naar de graaf.

Dan kijkt de graaf naar Jacques.

'Ik mag aannemen dat hetgeen uw vrouw zegt ook voor u geldt?' vraagt de graaf.

'Natuurlijk...!', antwoordt Jacques, zich realiserend dat hij ontegenzeggelijk een confrontatie krijgt met de jachtopziener van de graaf.

Dan volgt er even een stilte van enkele seconden.

De graaf kan nog steeds geen goed beeld vormen wat er in het hoofd van In 't Gooi omgaat.

Het brengt hem tot enige twijfel of hij wel door moet gaan met de afhandeling van het contract. Dan besluit hij uiteindelijk hen het voordeel van de twijfel te geven en de knoop door te hakken.

Een onbewoond jachthuis is ook geen optie, zo denkt de graaf.

'Mooi!', zegt hij.

De graaf loopt naar zijn secretaire en pakt de contracten.

Terwijl de graaf de papieren parafeert vertelt Violetta enthousiast over de ideeën die ze voor de toekomst heeft. Jacques hoort alles zwijgend aan. De graaf vult ondertussen alle belangrijke gegevens in het contract in wat enige tijd in beslag neemt. Ook de verpachting van het bos voor de jacht kent een behoorlijke papieren procedure. Na ruim een half uur zijn ze klaar met het doornemen van de bijlagen en het ondertekenen van de contracten. Het valt de graaf op dat alles door Violetta de Wit wordt ondertekend en geparafeerd. Jacques kijkt toe. De graaf neemt de stapel ter hand en bundelt deze.

'Nu alles ingevuld en ondertekend is, kan ik de contracten afgeven aan mijn jurist. Ik verwacht geen problemen omdat we geen extra bepalingen hebben opgenomen en naar mijn mening zijn waar nodig ook alle parafen gezet.'

Hij staat op en reikt als eerste Violetta de hand.

'Mevrouw De Wit, mag ik u van harte welkom heten op mijn landgoed en u feliciteren met de huur- en pachtovereenkomst. Ik hoop dat we beiden een mooie tijd tegemoet gaan. Meneer In 't Gooi, gefeliciteerd met uw nieuwe onderkomen!'

'Dank u meneer de graaf. We zullen het getoonde vertrouwen niet beschamen', zegt Jacques .

'Moment', zegt Violetta.

'Is er iets?' vraagt de graaf. 'Nee... alleen een klein momentje nog.'

Violetta loopt snel naar buiten, opent de achterklep van de auto en pakt een van de twee stenen kruiken *korenwijn*. Ze spoedt zich naar binnen en kijkt de graaf aan.

'Meneer de graaf, ik vind dit memorabele moment wel een toast waardig', nietwaar Jacques? 'Ik nodig u gaarne uit om met ons een overheerlijke *Hollandse Korenwijn* te drinken. U kent dit, excuseer me, hoogstwaarschijnlijk niet, maar het is een voortreffelijke oude 'korn'¹ uit Nederland.'

Ondanks het feit dat de contracten getekend zijn ziet Jacques dat een van zijn dure flessen *Korenwijn* wordt geslactofferd om een eenvoudig contractje met geestrijk vocht te bekrachtigen. Violetta schenkt de drie borrelgaasjes in die ze van de graaf heeft gekregen.

'Wij moeten straks nog even naar het gemeentehuis in Prenzlau om documenten te tekenen. Voordat we daar heen gaan willen wij samen met u toosten op de verbintenis en spreken wij graag de wens uit gezamenlijk een aangename tijd tegemoet te gaan.'

'Proost', roepen ze gedrieën terwijl de glaasjes klinken.

..Dat de Korenwijn ons goed moge smaken...!

...Drie glazen klinken...

Hetgeen zich die middag heeft afgespeeld resulteert erin dat met ingang van 1 april 2012 mevrouw De Wit de nieuwe huurder van het jachthuis en tevens de nieuwe pachter van het landgoed "Klein Schorfheide" is geworden.

Jacques In 't Gooi zal met ingang van 1 april 2012 daadwerkelijk het jachthuis betrekken. Hij leest bij het zien van de contracten dat deze zijn opgesteld namens de graaf en ondertekend door zijn vrouw. Maar het meest bijzondere is de voetnoot onder elke pagina in het contract. Deze naam bezorgt hem een rilling over het lichaam.

...© 2012 Mr. E.A. Neuman, juriste.

...Hij zwijgt...

---

¹ Korn, Duitse benaming voor een alcoholische drank (soort jenever), die is gemaakt uit granen. Deze bevat een alcoholgehalte van minstens 32 procent en is vergelijkbaar met Korenwijn.

Donderdag 12 december 2013

Johann Christoph Wilhelm, graaf von Falkenhagen zu Feldberg, die door intimi J.C. wordt genoemd, is vanavond van zijn landgoed Arendsee vertrokken. Het landgoed ligt vlakbij het pittoreske plaatsje Weggun in het noorden van Boitzenburgerland in de Uckermark. Deze avond is hij afgereisd naar Berlijn om een bouwstuk te houden voor zijn broeders in de Vrijmetselaarsloge; *Johannisloge 'Zum schwarzen Adler'*¹. Zoals bij hen gebruikelijk komen de broeders twee maal per maand op de donderdagavond bij elkaar. Het is de beurt aan de graaf als meester-vrijmetselaar om zijn 'bouwstuk'² op te leveren. Nadat de Voorzittend Meester, die in de Loge³ formeel wordt aangesproken als Achtbare Meester, een ieder welkom heeft geheten en de gebruikelijke huishoudelijke zaken heeft behandeld, wordt de graaf uitgenodigd om achter de Gebroken Kolom⁴ plaats te nemen en zijn bouwstuk op te leveren. De graaf doet dat overigens met enige regelmaat. Actuele maatschappelijke thema's zijn hem niet vreemd en hij vindt het plezierig om na afloop van een bouwstuk met de broeders te compareren⁵. Het bouwstuk, een lezing die iemand houdt ten overstaan van zijn medebroeders, heeft vanavond een wat afwijkend thema. Hij gaat het hebben over het morenenlandschap of eigenlijk 'zijn' morenenlandschap en hoe de daarop gevestigde landgoederen hem en zijn familie tijdens de oorlog waren ontnomen. Ook schetst hij een bijzonder beeld op welke wijze hij zich met dagelijkse activiteiten inzet voor de

---

¹ Johannis-Loge Zum schwarzen Adler e.V., Berlin. <http://www.loge-zum-schwarzen-adler.de/index.php>

² Vrijmetselaars vertellen elkaar verhalen over voor hen wezenlijke dingen in het leven.

³ Een loge is binnen de vrijmetselarij in het algemeen een materiële plaats van ontmoeting en verpozing tussen of voor personen in tijd en ruimte. Het kan een kamer zijn, een ruimte, een gebouw.

⁴ Het opleveren van een bouwstuk gebeurt doorgaans vanachter het spreek-gestoelte, dat binnen de Vrijmetselarij de 'Gebroken Kolom' wordt genoemd.

⁵ Bij compareren komt het neer op het vergelijken van ideeën en meningen. Het naast elkaar plaatsen van verschillende invalshoeken en perspectieven met het doel het gesprek te verrijken. Vrijmetselaren proberen elkaar niet te overtuigen van het eigen gelijk en wel omdat zij beseffen dat niemand de volle waarheid kent en dat meerdere invalshoeken dan de eigen denkbaar zijn.

gemeenschap in zijn omgeving. Dat hij dat alleen moet doen vanwege de ziekte van zijn vrouw ervaart hij niet als een extra druk. In de bouwstukken die de graaf in het verleden heeft gehouden bracht hij dikwijls een persoonlijke noot aan. Hij vindt het evident dat de broeders van zijn Loge in grote lijnen kennis hebben van zijn persoonlijke leven.

‘...Achtbare Meester, Waarde Broeders...’

‘Het is vanavond een bijzondere avond. Ik vind het een eer u te kunnen informeren over de wijze waarop ik mijn landgoederen ‘Arendsee’ en “Klein Schorfheide” met het jachthuis na decennia lange strijd weer heb teruggekregen van de staat. U zult begrijpen dat het na ‘de Wende’ geen eenvoudige opdracht was. In mijn bouwstuk wil ik u graag meenemen naar het antwoord op de vraag hoe het toch mogelijk is dat mensen handelen, beslissingen nemen en blijven volharden in zaken terwijl ze wetenschap hebben van hun ongelijk. Daarin ook zodanig gaan geloven dat uiteindelijk een rechter hen op beschamende wijze op de vingers moet tikken door het uitspreken van een voor die lieden vernietigend vonnis. Broeders, wat is dat voor een fenomeen...? Ik heb daar de volgende visie over.....’, vervolgt de graaf.

Gedurende de rede van de graaf luisteren alle broeders zeer aandachtig. Op uitmuntende wijze schetst hij de problemen van normen en waarden waarbij de *waarde van de norm* en *de norm behorende bij een waarde* uitstekend worden geanalyseerd. Het bouwstuk van de graaf duurt ruim drie kwartier en hij toont op perfecte wijze aan dat egoïsme, zelfingenomenheid en arrogantie giftige eigenschappen zijn die vriendschappelijke relaties totaal kunnen vernietigen. Dat macht en geld vaak sterker zijn dan vriendschap maar dat het bepaald wordt door de zwakte van het individu. Graaf von Falkenhagen zu Feldberg straalt daar waar hij spreekt in zijn bouwstuk gezag uit over de in zijn leven opgedane ervaringen. Natuurlijk is hij dankbaar dat hij terug is op zijn landgoed en straalt dat ook uit. Hij wordt gewaardeerd omdat hij een sociaal mens is die levensvraagstukken uitmuntend kan verwoorden en dat inzicht graag deelt met de broeders. Maar de jaren gaan tellen zo beseft ook de graaf. Niettegenstaande dat

hij inmiddels de zestig gepasseerd is, toont hij zich nog buitengewoon vitaal. Uiteraard is hij blij dat na een jarenlange juridische strijd vanaf 1989 alle door de staat in beslag genomen bezittingen weer in eigendom zijn van hem en zijn familie. Totaal zo'n 15.000 hectare land met hier en daar enkele landhuizen. Het zat hem na zoveel jaren eindelijk weer eens een beetje mee. Zelf woont hij op het landgoed Arendsee. Getrouwd maar altijd kinderloos gebleven. De graaf had graag kinderen gewild in verband met de opvolging en het beschermen van het familiekapitaal. Helaas was hem dit niet gegund.

Getrouwd in de zin dat de graaf von Falkenhagen zu Feldberg weliswaar samenwoont met zijn vrouw. Daar was dan ook alles mee gezegd want ze leven als broer en zus. Zijn vrouw heeft met regelmaat oncontroleerbare angstaanvallen die ze heeft overgehouden aan het voormalige communistische bewind. Zij leeft in de linkervleugel van het landhuis, hij in de rechter. Nee, een gelukkig huwelijk heeft de graaf niet, zo vertelde hij zijn medebroeders. Hij is energiek maar zijn vrouw heeft een introverte levensstijl. Anders gezegd, ze leeft op zichzelf en bemoeit zich niet met de dagelijkse gebeurtenissen op het landgoed of in het dorp. Ook met de activiteiten van haar man heeft ze geen affiniteit. Ze gedraagt zich nogal autonoom en haar liefde gaat uit naar haar twee rode katten met de markante namen La Zensi en La Nucia. Ze voelt zich meer één met haar dieren dan met de mensen in haar directe omgeving.

Een vriendenkring heeft ze nooit opgebouwd. Diegenen die haar in het verleden nog wel eens kwamen bezoeken hebben een dergelijke visite nooit enthousiast beantwoord gezien. Mensen bleven daarom steeds vaker weg en daardoor werd totale afzondering een feit. Als haar man met enige regelmaat een dier wist te bemachtigen in een van zijn bossen dan komt er bij haar een aversie op. Niet dat ze niet accepteert dat wildbeheer noodzakelijk is, maar dieren doden is toch wat anders. Het doden van dieren op het landgoed is geen noodzaak, vindt ze altijd. En in dat standpunt blijft ze volharden.

De graaf had zich in haar ook een geheel andere partner voorgesteld. Zij zou zijn rechterhand moeten zijn, de Gravin von Falkenhagen zu Feldberg en zich waar mogelijk moeten inzetten voor stichtingen die gelieerd zijn aan het behoud van de landgoederen in het algemeen of de natuur in het bijzonder. In ieder geval had de graaf graag gezien dat ze zich inspande voor charitatieve instellingen. Je hebt nu eenmaal een voorbeeldfunctie, zo stelt de graaf. Haar vereenzaming heeft er toe geleid dat ze steeds minder in het openbaar verscheen en daardoor werd voor de gravin de drempel om in het publieke domein te acteren steeds groter. Uiteindelijk wilde ze met niemand meer iets te maken hebben dan alleen met haar twee katten. Na alle moeite die de graaf had gedaan om haar te betrekken bij zaken en activiteiten buitenshuis besloot hij niet meer in haar te investeren. Niet in zijn relatie noch financieel. Het zou immers toch een zinloze exercitie zijn. Het leidde er toe dat ze vervreemd raakten van elkaar en met name de laatste jaren ernstig uit elkaar waren gegroeid. Elk gaat dan nu ook zijns weegs. De scheiding - die er informeel nu tussen beide echtelieden is - resulteert er tot aan de dag van vandaag in dat een ieder apart leeft. De intimi kennen de situatie van de graaf en vrienden en kennissen van beide zijden hebben er vrede mee.

Zijn broeders in de Loge zijn hem natuurlijk behulpzaam als er aanleiding toe is. Het landgoed, meer een veredelde hoeve van een herenboer, is gelegen in het heuvelachtige landschap ten zuiden van de stad Fürstenwerder en was ooit in 1826 gekocht door de familie. Hij woont er op een fantastische plek dus reden om zijn landgoed te verlaten is er niet. Overigens heeft het hoofdgebouw zijvleugels en zo leeft hij gescheiden van zijn vrouw met haar onder een dak. Trots is hij op zijn bezit. Natuurlijk brengt het onderhoud van de bossen en landgoederen veel tijd en organisatie met zich mee, maar door goede contacten te onderhouden met de pachters en huurders van zijn landgoederen weet hij een ieder redelijk tevreden te stellen. Daarnaast had hij een uiterst loyale vriend als jachtopziener die buitengewoon deskundig was op het gebied van wildbeheer.

Nog steeds luisteren de broeders in de Loge onder het gezag van de Voorzittend Meester van de Loge aandachtig naar het 'bouwstuk'. Ze horen in stilte zijn verhaal aan. Tijdens zijn betoog bemerkt de graaf een trilling in de linkerkant op borsthoogte van zijn colbert. Het is daar waar hij zijn mobiele telefoon heeft opgeborgen. Er is er maar een die weet dat ik op dit moment in Berlijn ben en zo belangrijk zal het wel niet zijn, denkt de graaf. Even van zijn à propos gebracht vervolgt hij zijn lezing.

Het bouwstuk nam toch nog een klein uur in beslag en aansluitend was er nog 'de zevende graad' in de Loge. Deze 'zevende graad' komt van oudsher voort uit een vorm van zelfspot die zich heeft uitgestrekt tot de naam van hun 'kantine'. De Vrijmetselarij kent vele graden die in gewone Loges tot drie en in de hogere graden tot zelfs drieëndertig op kunnen lopen. Met de uitdrukking 'de zevende hemel' in gedachten, hebben zij hun gradenstelsel uitgebreid tot de *zevende graad* voor de ruimte waar ze gelukkig kunnen zijn met hun borrel, bittertje of biertje.

....Die avond zal zijn leven voorgoed veranderen...

Vrijdag 13 december 2013.

Ruim anderhalf jaar bewoont In 't Gooi inmiddels het jachthuis. De sneeuw ligt als een deken over het bos. Toeval of niet het is vrijdag de dertiende. Twaalf dagen voor kerstmis. Ook op de digitale display van de Range Rover bij het navigatiescherm staat de datum. Het blijkt een bijzondere dag te zijn. Een ijzige, tamelijk harde en striemende oostenwind veroorzaakt een somber fluitend geluid tussen de boomtakken door. Het bos bevindt zich precies op de diagonalen van een vierhoek gevormd door de steden Woldegk, Uckerland, Prenzlau en Weggun in de 'Uckermark'¹. De kleine plaatsjes Augustfelde, Rittgarten, Zernikow en Dolden ontsluiten aangrenzend het bos. Langs de westzijde van het bos loopt een langgerekt meer, de Rittgartner See, twee kilometer lang en maximaal honderddertig meter breed. In het oerbos heerst een serene rust. Het terrein is zeer heuvelachtig en begroeid met voornamelijk grote oude eikenbomen. De gevallen bladeren liggen in deze tijd van het jaar, zover het zicht reikt, als een bruine deken over de grond. Maar vanmorgen zijn ook de diepliggende dalen in het bos voorzien van een sneeuwdek.

Het landschap is gevormd tijdens de ijstijd. De vele grote keien die her en der verspreid liggen zorgen voor een sprookjesachtig beeld. In wetenschappelijke boeken, specifiek over het gebied Brandenburg² in het voormalige Oost-Duitsland, worden dergelijke bossen beschreven als onderdeel van het daar aanwezige morenenlandschap³. De grote grijze keien geven het geheel in het schijnsel van de opkomende zonnestrallen een mystieke aanblik. De takken van half omgewaaide bomen die

---

¹Uckermark is een Landkreis in de Duitse deelstaat Brandenburg. Het heeft een oppervlakte van 3058,08 km² en een inwoneraantal van ruim 120.000

De Kreisstadt is Prenzlau; de grootste plaats is Schwedt/Oder, tegen de Poolse grens.

²Brandenburg is een deelstaat in het oosten van Duitsland. Het is een relatief dunbevolkte deelstaat, die georiënteerd is op de stad Berlijn en grenst aan Polen en aan de deelstaten Mecklenburg-Voor-Pommeren in het noorden, Saksen in het zuiden, Saksen-Anhalt in het westen en Nedersaksen in het uiterste noordwesten.

³Een morene is een landvorm gevormd door een gletsjer of ijskap, waarbij duidelijk herkenbare ruggen in het landschap zichtbaar zijn.

tegen andere bomen aanschuren en een zacht krakend geluid maken brengen iets onbestendigs. Hoog in de lucht maken enkele raven een dof krassend geluid dat in het hele bos hoorbaar is. De drijfjacht is een kwartier geleden beëindigd waardoor de rust in het bos is weergekeerd. Diep in het bos is de komst van een forse terreinauto hoorbaar. Even later is het stil, ijzig stil. Geen brommend geluid meer van de inmiddels klassieke 8 cilinder. Dan volgen er doffe klappen door het dichtslaan van de deuren. Twee jagers zijn uitgestapt. Herbert de Vaux - een behoedzame zeer ervaren jager op leeftijd die behoorlijk doof is - en zijn jachtvriend Berthold Schaapman. Herbert is een sociaal bewogen mens die de gezelligheid niet schuwt. Hij legt de sleutels van de Range Rover op de motorkap. Berthold Schaapman - midden vijftig, licht grijzend en eigenwijzer dan Herbert - staat met een kaart aan de andere kant van de auto. Ze vormen al jaren een jachtduo en delen hun gemeenschappelijke passie. Berthold vouwt de militaire stafkaart open op de warme motorkap om toch nog eens te kijken naar de locatie. Zo vaak komt hij namelijk ook niet in het uiterste puntje van het noordelijkste gedeelte. Herbert zet zijn hoed nog eens goed op zijn hoofd. De tussen de boomtakken door schijnende stralen van de laaghangende zon doen het kleine zilveren hertensymbooltje op zijn hoed af en toe schitteren. Eigenlijk zouden ze nog verder moeten rijden maar het slechte pad weerhoudt hen ervan om met de twee ton wegende auto nog dieper het bos in te gaan. De ondergrond is nog tamelijk zacht door de afgelopen zeer natte herfstperiode. Pas de laatste dagen is er enige vorst.

'Hier moet het zijn', zegt Berthold, terwijl hij wat met zijn wijsvinger over de kaart schuift zonder een markering te duiden. 'Hier..., aan de noordzijde.'

Hij beweegt zijn vinger langs de ingekleurde markeringen op de kaart en wijst dan op een klein groen symbooltje dat een hoogzit aanduidt.

'Ja...hier...hoogzit 34!' zegt Berthold.

'Gelukkig, dan weten we waar we naar toe moeten lopen', antwoordt Herbert.

Het is de kaart waarop Berthold in het verleden alle hoogzitten in het bos gemarkeerd heeft. Een heidens karwei als je bedenkt dat het bos ruim 400 hectare groot is en een grillige vorm heeft.

Op het breedste punt meet het bos 1,8 kilometer. In de lengte gemeten 3,4 kilometer. Het bij dit bos behorende jachthuis¹ bevindt zich in het uiterste zuidpuntje van het bos. De terreinauto staat geparkeerd bij een keerpunt aan het einde van het bos.

'Kijk... hier staat de hoogzit. Op ongeveer 300 meter ten noordwesten van waar we nu staan', zegt Berthold met stelligheid.

De koude vingers tikken op de kaart.

'Laten we zeggen op -tien voor elf-', mompelt Herbert.

Berthold weet uiteraard exact wat Herbert ermee bedoelt. Hij duidt het liefst alle richtingen aan op militaire wijze. Daarnaast heeft hij geen enkele reden om de aangegeven positie van Berthold in twijfel te trekken. Tenslotte heeft hij meerdere keren meegereden toen er nog onderhoud werd gepleegd aan de hoogzitten en de geografische posities bepaald moesten worden. Berthold kent het grootste gedeelte van het bos als geen ander en weet bijna elke tak en steen te vinden. Althans beter dan Jacques In 't Gooi die vandaag als gastheer van de jagers op het landgoed optreedt.

'Mooi, dan gaan we nu Jacques halen', zegt Berthold.

'Eigenlijk wel vreemd dat hij na afloop van de jacht niet uit zichzelf alvast deze kant opkomt. We hadden dat wel zo afgesproken', merkte Berthold op.

Natuurlijk kennen ze beiden de luiheid van In 't Gooi en dus heeft het geen enkele zin om daarover te discussiëren.

'Het liefst had In 't Gooi gezien dat we tot onderaan de hoogzit zouden rijden zodat hij gelijk kon instappen', zegt Herbert.

'Het is altijd een nutteloze exercitie gebleken om iets van Jacques gedaan te krijgen', antwoordt Berthold.

Het tweetal gaat samen op pad. Met het geweer over de schouder banen ze zich moeizaam een weg over het glibberige besneeuwde bospad waar de sneeuw in de diepe sporen is gevallen. De sporen

---

¹ <https://ssl.panoramio.com/photo/46640892>

van Jacques In 't Gooi die hij die ochtend in de sneeuw gemaakt had zijn nog redelijk goed te zien.

'Kijk je uit waar je loopt Herbert, het is een verraderlijke ondergrond', waarschuwt Berthold, eraan twijfelend of de bijna dove Herbert zijn betweterige opmerking wel heeft gehoord. Herbert krijgt, gezien het feit dat hij stug doorloopt, de waarschuwing niet mee. Hij is te gefocust op de grond om gezien zijn leeftijd en matige conditie overeind te blijven. De sporen op het bospad zijn nog nauwelijks zichtbaar. Herbert is het laatste jaar wat minder goed ter been en heeft nogal eens problemen met zijn evenwicht. Desondanks spant hij zich in om zo lang mogelijk de jacht te kunnen blijven uitoefenen. Na honderdvijftig meter stopt Herbert even.

'Inderdaad Berthold, toch vreemd dat hij niet onze kant op komt. We hadden het toch goed met hem afgesproken? Na de jacht zouden we elkaar toch tegemoet lopen?'

'Zeker, en hij moet de jachthoorn van Bab van de Blink toch ook gehoord hebben toen deze de jacht afblies', merkt Berthold op.

'Die doffe tonen galmen immers overal goed door. En wij zaten bijna op dezelfde horizontale hoogte in het bos.

'Het zal toch niet zo zijn dat hij in slaap gevallen is?' zegt Herbert lacherig.

De zon is inmiddels achter de laaghangende bewolking verdwenen waardoor de temperatuur aanzienlijk daalde. De asgrauwe lucht maakte de adem van de beide jagers meteen zichtbaar. Een vreemde sfeer was voelbaar in het bos.

'Wat is het hier stil', zegt Herbert.

'Kom, laten we verder lopen. Misschien heeft hij kort voor het beëindigen van de drukjacht nog een mooi stuk wild weten te bemachtigen en is Jacques daarom nu aan het ontweiden¹', merkt Berthold op.

'Daar is hij te lui voor', zegt Herbert cynisch.

'Overigens, ik heb maar één schot gehoord uit zijn richting en dat was rond kwart over tien vanochtend. Dus wat dat aangaat zou je eventueel gelijk kunnen hebben', zegt Herbert.

---

¹ De ingewanden van gedood wild uithalen.

'Kijk daar aan de rechterkant een stukje in het bos staat kansel 33...', zegt Berthold terwijl hij schuin vooruit wijst.

De kansels zijn duidelijk herkenbaar aan de blauwe bordjes met de witte letters. Die zijn ooit door hem op alle 38 kansels aangebracht toen hij de eerste keer op bezoek was op het landgoed bij Jacques In 't Gooi en zijn vrouw Violetta de Wit.

'Mooi, dan zijn we er bijna...', stelt Herbert vast.

Inmiddels beginnen ze het geweer op hun schouder te voelen. Beiden zijn in het bezit van een .30-06 kaliber. In tegenstelling tot Herbert, die al ruim 10 jaar een prachtige Sig Sauer bezit met Swarowski vizier, heeft Berthold een Sauer 202 classic met een Zeiss vizier, 5 x 12 x 56 om precies te zijn. Beide zijn schitterende geweren met name geschikt voor de jacht op grofwild zoals zwijnen, damherten, edelherten en reeën. Niet alleen exclusief en kostbaar materiaal maar ook nauwkeurige wapens die tot de topklasse behoren. Maar elk wapen weegt wel bijna vijf kilo. Terwijl ze hun weg vervolgen, verleggen ze af en toe de schouderriem van hun geweer.

‘Daar staat kansel 34, op ongeveer honderdvijfentwintig meter voor ons’, zegt Berthold.

‘Inderdaad’, reageert Herbert.

Ze versnellen hun pas.

‘Jacques...?’ roept Herbert en het echoot door het bos.

Er komt geen reactie. Het blijft doodstil.

‘Hoe gaat het?’ roept Berthold hem op afstand toe, er vanuit gaande dat hij zich daar moet bevinden.

‘Jacques..., we komen je halen! Jacques... waar ben je...?’

Herbert stopt even.

‘Waarom antwoordt hij niet?’ vraagt Herbert.

Berthold draait zich om en kijkt Herbert aan.

‘Ik krijg hier een slecht gevoel bij’, antwoordt Berthold.

Ze kijken even rond. De bewolking is toegenomen waardoor de dansende zonnestrallen zijn verdrongen. Er hangt een mystieke sfeer. Ondanks dat het vrij stil is trekt de wind aan en onder een kreunend geluid doet het de takken meer en meer zwiepen. Er komt geen enkele reactie vanuit de hoogzit. Dan zien Herbert en Berthold de groene hoogzit tussen de bomen staan met daarin de contouren van het postuur van Jacques. De passen van beide mannen staken op twintig meter van de hoogzit.

‘Jacques...?’ roept Berthold nogmaals maar nu wat zachter.

‘Jacques...?’ alsof hij verwacht dat er iets vreselijk mis is.

‘Jezus, Herbert.... ik denk dat er iets gruwelijks gebeurd is...!’

Beiden houden hun adem in. Berthold zet als eerste zijn wapen neer. Nadat hij de kolf van het geweer in de sneeuw heeft gedrukt en de loop tegen een stammetje heeft geplaatst, snelt hij naar de hoogzit. Op tien meter van de hoogzit deinst hij verschrikt terug. Na enkele seconden loopt hij langzaam, niettegenstaande de shock, een paar passen achteruit. Hij draait zich om en kijkt Herbert aan.

Dan roept Berthold met luide stem: 'Herbert...hij is dood...! Jacques is dood...!'

Met een totaal verwarde blik kijkt hij naar Herbert. Deze laat ter plekke zijn wapen vallen en loopt op Berthold af.

'God verhoede!...wat is hier gebeurd?' zegt Herbert.

Samen staren ze met afgrijzen naar de hoogzit.

Verlamd door de waarneming duurt het enige seconden voordat Herbert en Berthold zich herpakken. Als aan de grond genageld kijken ze naar het hoofd van Jacques dat met half open mond over het raampje van de kansel hangt terwijl hij hen met open ogen aanstaart.

Herbert, die snel omdraait en weg wil lopen wordt bij zijn arm gepakt.

'Wacht!...!'

'Laten we hem even iets dichterbij bekijken', zegt Berthold.

'Dit kan toch verdomme niet waar zijn...?'

Berthold loopt nog een paar passen richting de kansel.

'Herbert..... hij is echt hartstikke dood!'

Wat een prachtige jachttochtend had moeten zijn lijkt te zijn ontaard in een drama. Druppels komen tussen de spleten in de vloer van de hoogzit naar beneden en kleuren de sneeuw intens diep rood.

'Herbert...., die druppels bloed komen verdomme gewoon door de vloer van de hoogzit', zegt Berthold, die voorzichtig weer achteruit loopt.

'Hij zal zichzelf toch niet voor zijn kop geschoten hebben?' merkt Herbert op.

'Wat bedoel je?' vraagt Berthold. 'Dat hij zelfmoord heeft gepleegd?'

'Waarom zou hij?'

'Ja,.... eh... weet ik veel.... Je denkt toch niet dat hij vermoord is?'

'Vermoord?' zegt Herbert met enig ongeloof. 'Wie zou hem nou willen vermoorden?'

'Ik zou niet weten welke vijanden hij heeft. Dit lijkt mij toch echt zelfmoord', zegt Berthold.

Beiden hebben geen enkel idee wat zich hier heeft afgespeeld. Jacques In 't Gooi zit bewegingsloos ineen gezakt voorover in zijn hoogzit. De hoogzit waar Herbert en Berthold hem vier uur eerder vlakbij hadden afgezet. Op voorwaarde dat ze hem na afloop van de jacht zouden ophalen hebben ze de terreinwagen meegekregen om naar het achterste deel van het revier te rijden. Nu staan ze samen bij de hoogzit en kijken ze naar het levenloze lichaam...

...Wat is er gebeurd...?

Er ligt minder sneeuw onder de kansel dan op andere plaatsen in het bos. Aangezien het niet hard waaide toen de sneeuw viel is de bodem daar nauwelijks bedekt. Wel druppelt het bloed inmiddels minder snel door de bodemvloer. Onder de kansel heeft zich een donkergekleurde plek gevormd. Na enig gezamenlijk overleg besluiten Herbert en Berthold Peter de Roos te bellen. Peter, een politierechercheur uit een plaatsje bij Zwolle, nam vanmorgen deel aan de drukjacht en was nu met de andere jachtgasten op een open plek in het bos vlakbij het jachthuis het tableau¹ aan het voorbereiden. Het wild dat tijdens de drukjacht² geschoten is, wordt door de jagers op een traditionele manier neergelegd. Op een bed van sparretakken worden de geschoten herten op hun rechterzijde gelegd. Op de rij eronder komen de wilde zwijnen en de rij daar weer onder wordt ingeruimd voor reeën en de laatste rij voor het roofwild. Op de vier hoekpunten van het tableau branden houtfakkels ten einde het respect voor het geschoten wild te tonen. Deze houtfakkels hebben Herbert en Berthold de avond ervoor nog geregeld. De jachtheer zelf had - zoals gebruikelijk - zijn taken weer niet uitgevoerd, tot grote ergernis van zijn vrouw.

De Godin van de Jacht was de gastjagers goed gestemd ondanks de slechte weersvoorspelling die ze de avond ervoor nog via de Duitse televisie meekregen. Jachthoornblazer Bab van de Blink heeft in de kou zijn jachthoorn uit het etui gehaald en begint voorzichtig enige toontjes in te blazen. Het is rustig rond het tableau. Violetta de Wit, is in opperbste stemming. Wat wil je als je zo'n succesvolle drukjacht hebt gehad en het wildbraad rijkelijk op het tableau ligt. Enthousiast schenkt ze de erwtensoep uit aan de jagers die samendrommen rond de grote gietijzeren ketel die aan een driepoot boven het vuur hangt. De warme damp slaat van de soep af die af en toe borrelt.

---

1 Als de jacht ten einde is maken jagers het tableau. Ze leggen het wild geordend neer op een bed van dennentakken en bewijzen het wild de laatste eer.

2 Een manier van jagen waarbij de jagers in het bos zitten en drijvers met honden het wild door het bos heen drijven.

'Wil je ook een kom?' roept Violetta terwijl ze vooroverbuigend de soep roert.

Juist als Peter aangeeft een kommetje snert zeer op prijs te stellen, gaat zijn mobiele telefoon. Hij neemt direct op want hij ziet dat het Herbert is en die belt alleen maar als hij daadwerkelijk wat te melden heeft. Peter wenkt naar Violetta dat hij even een telefoontje heeft, maar geeft een goedkeurend knikje. Ondertussen komen de laatste jagers vanuit diverse hoeken lopend uit het bos naar de centrale verzamelplaats bij het tableau. Zij lopen direct naar de kan met de warme glühwein en bedienen zichzelf.

'Met Peter', beantwoordt Peter het inkomende gesprek .

'Peter', met Herbert. 'Ik eh.... moet je iets vertellen.... '.

'Oh...ja Herbert, vertel', reageert hij enthousiast.

Peter de Roos is een altijd opgewekte politiemann die steeds bereid is om op dit soort dagen niet alleen een helpende hand te bieden aan de gastheer en zijn vrouw, maar ook aan de jagers rondom een drukjacht.

'Eh ... Peter, er is iets vreselijks gebeurd', klinkt het door de telefoon. 'Ik ben met Berthold bij kansel 34 waar Jacques de hele ochtend heeft gezeten. We zouden hem zojuist ophalen met zijn terreinauto. Maar .... Jacques is dood!'

Dan valt er een stilte.....

'Peter...? Peter...?'

'Ja.. ik ben er nog...', stamelt Peter aan de mobiele telefoon.

'Dood...? Hoezo dood? Ik vind een geintje leuk maar dit gaat te ver, Herbert!'

'Ik maak verdomme geen geintje Peter! Hij ligt hier met zijn hoofd op het kozijn in de kansel. Kom als de sodemieter hier naar toe, wil je! En zeg in godsnaam niets tegen Violetta', drukt Herbert Peter op het hart.

'Eh..is goed', stamelde Peter zonder te begrijpen wat er is gebeurd.

'Kom direct naar de 34', klinkt het bijna dwingend aan de andere kant van de lijn.

'Ik... eh... eh... ja.. ja.. ik heb je gehoord. Herbert, ik kom direct naar je toe. Blijf waar je bent... raak niets aan. Binnen tien minuten ben ik er.'

Totaal verbouwereerd beëindigt hij het gesprek. Nauwelijks beseffend wat er is gebeurd loopt hij langs Violetta. Dan graait hij in zijn zak naar de sleutels van de zwarte Toyota Land Cruiser en juist als hij die uit zijn zak haalt roept Violetta: 'Kijk eens Peter, je erwtensoep! Hier pak aan!'

Peter loopt zonder deze aan te nemen door richting zijn auto.

'Ik ben zo terug...ik... eh... ben wat vergeten.'

'Neem eerst even wat warmes en haal het later op!' probeert Violetta Peter alsnog te overtuigen, maar Peter reageert in het geheel niet meer op Violetta.

Verbouwereerd over de wat botte reactie biedt Violetta de gevulde beker soep aan Jan Breedveld aan die nog druk doende is zijn jachtverhaal te vertellen aan mevrouw Groothuis.

'Hier Jan, voor jou, Peter heeft even geen tijd. Je zult wel honger hebben gekregen na het ontweiden van zo'n grote keiler', zegt ze lachend terwijl Jan dankbaar de soep aanneemt.

'Dank je, jazeker!' beaamt Jan lachend.

'Moet jij geen snert?' vraagt Jan aan Rob de Vogelaere.

Rob, een stevig gebouwde jager die zeker het Bourgondische eten niet schuwt, loopt terwijl Jan hem die vraag stelt al naar de grote metalen pot die boven het vuur hangt.

'Mag ik?' vraagt hij beleefd aan Violetta.

'Natuurlijk, ga je gang. Er is genoeg voor iedereen.'

Rob voegt zich nu ook met een warme kop snert bij Jan.

Ze kennen elkaar al geruime tijd. Ook Bab van de Blink hoort bij het Hollandse gezelschap. Samen hebben ze de verkorte grofwildcursus gedaan en alle drie jagen ze graag in Duitsland en zijn bekenden van Herbert en Berthold.

Ze overwegen allen na de jacht combinant te worden van de jachtcombinatie om in de toekomst op "Klein Schorfheide" te kunnen jagen.

---

¹ Mannetjes zwijn boven de twee jaar

‘Schorfheide is een mooi gebied’, zegt Rob de Vogelaere. Het is mij vanmorgen niet tegengevallen met de drukjacht. Ik heb veel wild gezien en het is een fantastisch bos. Ik moet het wel rond kunnen zetten met mijn werkgever, je weet ik heb nogal eens oproepdienst’, zegt hij tegen Jan Breedveld.

‘Maar het is niet echt naast de deur!’ vult Bab aan. ‘Nog los van de voorwaarden want die vallen me toch wat tegen.’

Peter, stapt in z’n zware Toyota Land Cruiser, zet hem in de fourwheeldrive en de automaat schiet vooruit. Hij geeft tamelijk veel gas en rijdt met behoorlijke snelheid het bospad af. Iedereen bij het tableau kijkt naar elkaar en maakt opmerkingen over de manier waarop Peter het tableau verlaat.

‘Die heeft haast’, merkt Bab op.

Na ruim vier minuten horen Herbert en Berthold de zware Land Cruiser naderen.

Met een zo hoog mogelijke snelheid dendert de Toyota richting Kansel 34. De begroeiing in het bos neemt steeds meer toe en het pad wordt smaller en de wielsporen dieper. Door de snelheid klapt de bodemplaat van de auto af en toe tegen de licht bevroren bodem. Overhangende boomtakken slaan tegen de buitenspiegels. Peter weet als geen ander dat het echt menens is. Hij kent Herbert. Als die zegt dat het wenselijk is dat hij direct moet komen dan is er écht iets niet in orde. Dan ziet Peter door zijn voorruit Berthold wenken. Hij was inmiddels al een beetje de richting van het pad opgelopen. Op 30 meter voor de kansel stopt de zware terreinauto en stapt Peter uit. Hij loopt snel op Herbert en Berthold af.

‘Wat is er verdomme gebeurd?’ vraagt Peter aan Berthold en Herbert die staan bij te komen van de schrik.

‘Hij is dood, man! Moet je kijken, hij ligt met z’n hoofd op de rand van het kozijn!’ zegt Berthold nog nauwelijks bekomen van de eerste aanblik.

Peter loopt direct naar de kansel en schrikt als hij op de grond een grote plas geronnen bloed ziet. Hij steekt zijn rechterarm omhoog en zegt: ‘Niet verder, daar blijven!’

Als Peter schuin omhoog kijkt ziet hij het hoofd van de jachtheer op het raamkozijn in de kansel rusten. De mond staat open en de ogen zijn wezenloos geopend. Alsof ze in het niets staren.

'Jezus, wat is hier toch gebeurd?' zegt Peter vol ongeloof over de situatie.

Gedrieën staan ze dicht bij de kansel. Na enig overleg besluiten ze om de rest van het jachtgezelschap nog niet te alarmeren.

'Wat gaan we doen?' vraagt Herbert.

'We moeten direct de Duitse politie waarschuwen. Overal afblijven om geen sporen te vernietigen', draagt Peter op. En dus ook niet meer naar die kansel toelopen', voegt hij er aan toe.

De politieman in Peter heeft zich herpakt na het in ogenschouw nemen van de situatie.

'Wacht even Berthold. Op de kaart, je weet wel het *briefing* document dat we gisteravond hebben gekregen staan toch ook regionale nummers meen ik mij te herinneren?'

'Zeker, moment, ik heb er een bij me. Even kijken...'

Berthold vouwt het A4-tje open en kijkt naar de lijst met adressen en telefoonnummers.

'Even zien... *Jachtheer...*, *huisarts...*, *ziekenhuis...* Ah kijk hier, *politie Prenzlau!*

'Mooi.'

Zakelijk en koel belt Peter zijn Duitse collega's.

